

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:864

av Penilla Gunther (KD)

Konsekvensanalys för civilsamhället

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga utredningar och förslag också ska omfatta konsekvensanalyser för civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kristdemokraterna värnar ett starkt civilsamhälle och vill se en större medvetenhet vad gäller konsekvenserna för civilsamhället när det gäller statliga utredningar och förslag. Dessa lagar och regler ska sedan tillämpas av våra myndigheter, men då de inte är anpassade för organisationer och föreningar blir det ibland riktigt fel i hanteringen.

Enligt kommittéförordning (1998:1474) skall samtliga kommittéförslag innehålla kostnadsberäkningar och andra konsekvensbeskrivningar. Detta beskrivs i 14–15 §§.

”14 § Om förslagen i ett betänkande påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, kommuner, landsting, företag eller andra enskilda, skall en beräkning av dessa konsekvenser redovisas i betänkandet. Om förslagen innebär samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt, skall dessa redovisas. När det gäller kostnadsökningar och intäktsminskningar för staten, kommuner eller landsting, skall kommittén föreslå en finansiering.

15 § Om förslagen i ett betänkande har betydelse för den kommunala självstyrelsen, skall konsekvenserna i det avseendet anges i betänkandet. Detsamma gäller när ett förslag har betydelse för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större

företags, för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.”

Dessutom finns hänvisning till förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, där det skrivs följande:

”Kan regleringen få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt ska konsekvensutredningen, utöver vad som följer av 6 § och i den omfattning som är möjlig, innehålla en beskrivning av följande:

1. antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen,
2. vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader,
3. vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen,
4. i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen,
5. hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen, och
6. om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning.

Och vidare att:

8 § Kan föreskrifter få effekter för kommuner eller landsting, ska konsekvensutredningen, utöver vad som följer av 6 §, innehålla en redogörelse för de överväganden som myndigheten gjort enligt 14 kap. 3 § regeringsformen.”

Ingenstans finns bestämmelser om att en analys skall göras av ett förslags konsekvenser för civilsamhället, endast för de två andra samhällssektorerna det offentliga och näringslivet. Är det då ett så pass stort problem? Ett antal exempel kan ges på detta:

- Lantmäteriet har vägrat ideella organisationer att få registrera lagfart vid köp eller försäljning av fast egendom utan kongressbeslut (trots att andra dokument i organisationen redan kan ha reglerat ordningen för detta).
- Konsumentverkets översyn av klätterklubbar, där medlemmen plötsligt ses som konsument och köpare av en tjänst. Då borde väl de flesta idrottsklubbar hamna i samma typ av översyn?
- Fortifikationsverket som kräver nyttjanderättsavtal när orienteringsklubbar vill anordna orientering i ett område, trots möjlighet till nyttjande enligt allemansrätten.

Däremot kan avtal krävas för till exempel start- och målområden där det samlas många människor på en gång, och då behövs markägarens tillstånd. Men när

nyttjanderättsavtalen inte är anpassade för små föreningar utan för stridande förband med regleringar kring ammunition, oljeläckage och markslitage som kräver besiktning före och efter nyttjandet, blir det mer absurt än tillämpligt.

Det är en utredning på gång om ett stärkt civilsamhälle och förhoppningen är att man i sitt slutbetänkande föreslår att en ändring görs av kommittéförordningen så att det framgår att en konsekvensutredning även skall omfatta förslaget påverkan på civilsamhället. Men detta förtjänar att uppmärksammas redan nu, för att säkerställa att det finns en medvetenhet om problemet.

Penilla Gunther (KD)